

Издази Суботом.
 Цијена:
 За ЦРНУ ГОРУ за годи-
 ну ф. 6, за по године ф. 3,
 за четврт године ф.ор. 1 и
 50 новчића.
 За АУСТРО-УГАРСКУ
 за годину ф. 6, за по год.
 ф. 3, за четврт године ф.
 1 и 50 новчића.
 За СРБИЈУ за годину
 ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Претплата плаћа се у
 плаћеним писмима нево-
 средноадминистрацији „Гл.
 Црногорца“ на Цетиње, а
 може се и картом упу-
 титицом на пошту у Ботор.
 Дописи пишу се уредниш-
 тву. Рукописи се невраћају.

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

За описе плаћа се од
 реда новч. За описе војне
 и на дуже вријеме никак.

Телеграфске вијести.
„ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.
Из КЊАЗ. ГЛАС. СТАНА 18.
 Августа: Из руског главног стана у Бугарској јавља се следеће: «Крвава борба на Шипки траје и престано; до 14. ов. одржаше наше трупе све своје позиције. На Кавказу Муктар-паша, који бијаше напало Лорис-Меликова, потпуно је са великијем губитцима. У Отуму (Окуму?) један велики турски брод разбила руска лађа».

Бечки „Кореспонденц-биро“ јавља:
БЈЕОГРАД 19. Августа: Књажевски указ објављује „ordre de bataille“ (ратни распоред) србијанске војске,
ГОРЊИ СТУДЕН 18. Августа у вече: Све мирно. Књаз Карло именовао заповједником руске силе, имајуће дјествовати заједно са Румунима. Зотов постављен за начелника његова генерал-штаба.
ЛОНДОН истога: Р.јтер-офис јавља из Шумле, да су Турци преузели офанзиву на свијем линијама.

Њезину силу на своме врху изнад својих глава: и онај, коме бјеше живот мио, узакну безобзирце; бедени попуцаше, насили се раздерише, и разуздани елементи јури данас природице своје коццу, в тихом свјецком океану.

Прембицијозној ђуди лукаве дипломатије особито је срцу годило, да од природне струје задржи поједине чинбенике источнога питања још прво њихова сједињења на заједничком путу, још прво њихова укрјепљења.

О колико пута неспријечи се та дипломатија у Београду и Букурешту, у Атини и на Цетињу! Свађе јој и поће за руком, ставити за вријеме пречагу на пут историјске тежње балканских народа, поу низбрдицама Црне Горе немогаше се она усудати, да изађе и стане пред ваљајућу се олујину, која се је са високог Ловћена вала и разлијевала под стубове и темеље крваве зграде турскога тирјанског царства. Подоснијевши струја рускога Словенства до Дунава, Тимока и Марице, пограби са собом родне елементе и обори све запријекс, које су их на природном путу задржавале. И тако, слава Богу, видимо данас уз Русију, Црну Гору и Румунију све позване чинбенике, ће учествују у општем историјском делу, ће заједнички врше на југоистоку Јевропе мисију Хришћинства и јевропејске цивилизације, ће као издваци чисте своју кожницу од прождрљивијех и кужнијех азијатских трутова. Благо народу који позна своје одређење и који иде ставом историјом му одређеном, а тешко ономе, који шње зађе и залута у безпутну пустару народње несреће и пропасти.

Каквијем црнијем погледима била би се образела неумитна и праведна историја на тај народ или његово дло те његове дане, који скрштенијех руку стајаше, гледајући, ће му се око куће и по њојзи бије бој на смрт и живот између његова брата и вјековитог крволока, народног му убице; да гледи, ће његова крвопичја-аждаја у смртној борби око себе млати и унштава браћу и рођаке, а да неприскоби и непомогне дати му последњег смртоноснога ударца? — Каквијем ли образом и поштењем, да посље обављеног крвавог дела дође у

коло своје браће и како да у њихову збору слуша пјесме о јунаштвима и витештвима пораћеним у великом делу народњега ослобођења и препорода? — Хвала Богу, што је одлучно, да сачува витешки српски народ од толика бруке и грдила! — Слава му и хвала, што је одредио, да српски народ у колу своје словенске и хришћанске браће, помогав заједничког вјековнога душманина стровалити, на његову гробу цигра и запјева пјесму побјединцу! —

да му равнају јавнијем мишљењем по овинама; крива му је интелигенција.

Тешко народу, кад му је онај најдубљи, ко би требао, да му је најпаметнији! — Памет му сиће у дроб, а дроб у глазу. Међу Мађарима, те воде велику ријеч на сабору и по новинама, нема човјека, те неби пошао у бој за Турке. Још се најмање чудимо Кошту, те образоти своју свиједу главу порицањем онога, што је некада на сва уста проповједао, забацавањем дунавске конфедерације, и смијешнијем дјетињастим назорима, што их равнија у свом најновијем писму. «Пенги Напло» му се узладо руга тој промјени начела; но нама то недолази изненада. Као што је «Потурница гори од Турчина», тако ни Кошт, коме ђедови бијаху Словаци, неима ни Кошт заостати за остатком Мађаријом у погледу Словенства у поганењу свога гнијезда.

Мађари и сами увиде свој жалостан положај. Ономадне «Пешти Напло» нариче од прилике овако: «Немојмо се одвек радовати турскијем побједама; сва је прилика, да ће бити кратка вијека. Турска ће бити сатрвена, па онда долази ред на нас. Дигао се несамом цјеом словенски већ и цјеом православни свијет на жал. У томе мору ми, који нијесмо ни Славени ни православни морамо утонати.» — Они дакле виде своју пропаст на никак нечине ничега, да је уклоне, но раде све, да је ускоре. У мјесто да се неопашају турски према осталијем народима у својој земљи; у мјесто, да небацају најбољијех синова осталијех племена у тавнице, на правди Бога; у мјесто, да ступе окрено на зарасли пут слободе, правде и братства: они још хоће, да одрже турско господство; хоће и још да овјековјеће роштво и онијех, којих би браћу хтели уништити својем вјечнијем робовима. Остала јевропска штампана находи то лудило у Мађара смијешно. Нама се чини жалосно, у толико жалосније, што мора изазвати противну струју у осталијех народа круне св. Стевана, према којим су Мађари у мањини, струју, која се већ моћно размахује по троједној краљевини, и која мора ускорити катастрофу, од које Мађари страхују.

Само кадјак неможемо, а да се грохотом ненаасмијемо будалаштинама мађарског туркољубља: У листу «Келет Нише» (народ истога) од 22. о. м. има под насловом «Гарибалди некад и сад. Знак времена» ова биљешка: «У мјесту купатилу Склеу (Склено је словачко мјесто, ће опет помађарени Словаци морају бити људи од најљућијех) има један извор, што га прије више година кретише «Гарибалдијев извор.» Но како се старина Гарибалди сад одушевљава за Словене, што се у Склеу тијем већма замјера, јер су Мађари (Наравно, Скленани су чисти мађари? У!) знатно допринијели Гарибалдијевим побједама, те тако овијех дана скинуше са тог извора

Цетиње, 21. Августа.
 Дивља бујица јури својом низбрдицом до то доба, док ју јаче претоне несретну и незауставе те несведу у равнотежу свога неборивог огрљаја. Но има поплави, којих сила и величина непознату запријека ни препона: оне ломе горе и брегове, док отворе себи пута и слободе. Оваквијем полавима једнаке су тежње и велике идеје народа; оваквој поплави наликује и велико свјецко «источно питање», кога се грдња олујина и црна облачина већ стољећ негомилавино свјецком обзору навлачи. Да није дело интересованијех руку људских ову бујицу са њезина природнога течаја заустављало умјетнијем затворима, пречагама и насипима, елементат би био нашао себи пута и проласка, те би био већ пред стољећа стигао у тишину свјецког океана, те би био у њој нашао мира и покоја. Но томе небијаше тако; дипломатски немари подизаху непрестано своје насипе и бедеме; растењем овајех, растијаше и опасност горопадне бујице, и вјештаци градитељи видећи

ПОДЛИСТАК.
Црној Горни.
 Као сунце, срце света,
 Што ћеш свагда дивно сјати,
 Кршевита, поносита
 Црна Гора змајевита,
 Што толике рађаш лаве,
 Одкуд може толико славе
 Међ гола ти брда стати!?

Краљевине, царевине,
 Крунисане прве главе,
 Тешком муком, лист по листак
 Добијају тек од славе;
 На тебе је, земљо мала,
 Наједаред гора пала,
 Завидљива, дична гора
 Од венаца и лавора!

Кад је врсиак бедне раје
 Испод турског гвозденога
 Тешког ига и синдира
 Диг'о се до трона Бога,
 Па прохуја са Балкана
 На све стране од свемира,
 Те Јевропа, чудна смеса

Свакојаким себичности,
 Куварица ниске злобе,
 Пакости и гадне злости —
 Кад је ледним оком глада
 Како бјесни по Балкану
 Одуздана турска хала,
 Како ли се у жрвању
 Страшних мука ломе кости
 Апостола од слободе,
 Како л' се на клање воде
 Све до грла оковани
 Мученици увенчани;
 Кад Јевропа није хтела
 Да очајне вреске чује
 И да камен застави,
 Што га Турчин на гроб стао
 Да слободи наваљује,
 И последња од надеће
 Кад се зрака већ угаси:
 Храбрим духом, Црна Гора
 На оружје устала си,
 Па к'о арслан у пустињи
 Кад потресе моћном гривом,
 Па на ужас свему живом
 Риком поће бој да бије,
 Док се под њим земља тресе:
 Тако и ти, Црна Гора,
 На старе си пошла бесс!

И мачеви засијнуше
 У крвавој страшној бури
 За слободу и за веру
 На предање турском зверу,
 И задрхта од громова
 Праведнога гњева твога
 И од клика соколова
 Наревних турска трула
 Мораче до Стамбула!
 Момосни алај-барјак
 Свјетлосни је вно ти се
 Свјетлом дичном колу
 Славом и Маљату,
 Славом новом злату,
 Славом на Грахову
 Турскоме том Косову
 На вјечјему красном долу!
 И оне ниске злобе
 Зувале већ неску више,
 Но људи пред горетасом
 Славе ти се поклонили,
 Е од твога чиста сунца,
 Соколово гвездо мало
 Све је друго помрчало!
 Па к'о сунце, срце света,
 Што ћеш свагда дивно сјати,
 Кршевита, огњевита
 Црна Гора попосјата,

Што толике рађаш лаве:
 Одкуд може толико славе
 Међ гола ти брда стати!?

Очи моје, дично гвездо
 Орлова и соколова,
 Маленога српског рода
 Повеснико златних слова:
 Ја поносит несам толико
 На венце ти оплетене
 И славе ти зимзелене,
 Од којих би свакој земљи
 Могла дати довољане,
 А да теби и сувише
 Од венаца још остане;
 Но поносит с тога ја сам,
 Црна Гора на тебека,
 Е моје је уверење
 Да свог мача положити
 Нећеш никад ни до века:
 Догод твоје сиво стеље
 Неодјекне од песама
 Великога васкршења —
 Народног ослобођења
 И уједињења!

Мита Поповић.

